

I. Andiessen, H. Fernee & K. Wittebrood

Ervaren discriminatie in Nederland

Sociaal Cultureel Planbureau (2014)

Een kwart van de inwoners van Nederland heeft het afgelopen jaar discriminatie ervaren. Dat blijkt uit het rapport 'Ervaren discriminatie in Nederland' van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP). Het rapport laat nog eens zien dat discriminatie in Nederland een ernstig probleem is en dat we moeten blijven werken aan preventie en bestrijding ervan. Hieronder lichten wij enkele bevindingen van het SCP uit. Voor meer informatie verwijzen wij u door naar het rapport [zelf](#).

Meest genoemde gronden en terreinen

De meest genoemde discriminatiegronden zijn leeftijd, etnische herkomst, sekse, huidskleur en geloof. De terreinen waarbinnen het meest discriminatie werd ervaren zijn de werksfeer en de openbare ruimte. Het verschilt per terrein welke discriminatiegrond het meest wordt genoemd. Bij het zoeken naar werk bijvoorbeeld was leeftijd de meest genoemde oorzaak. In de openbare ruimte en bij het uitgaan waren etnische herkomst en huidskleur de meest voorkomende discriminatiegronden.

Arbeidsmarkt

Ongeveer 15% van de mensen die het afgelopen jaar op zoek waren naar werk voelde zich hierbij gediscrimineerd. Leeftijd was hiervoor de belangrijkste oorzaak. Het hebben van een lichamelijke of geestelijke beperking is ook een veel genoemde discriminatiegrond in het zoeken naar werk: één op de vijf mensen met een beperking voelde zich gediscrimineerd.

Ongeveer 10% van de werkenden ervoer discriminatie op de werkvloer. Bijna de helft van deze groep geeft aan hierdoor (soms) met minder plezier naar het werk te gaan. Een nog grotere groep geeft aan zich extra hard in te zetten om te bewijzen dat ze het werk wel kunnen. 16% van de mensen die discriminatie op de werkvloer ervoeren is om die reden op zoek gegaan naar ander werk.

Etnische minderheden

Etnische minderheden ervaren op allerlei terreinen veel discriminatie. Een derde tot de helft van hen heeft het afgelopen jaar discriminatie in de openbare ruimte ervaren, bijvoorbeeld in de woonomgeving, op straat of tijdens het sporten. Ook geven met name Marokkaanse en Turkse Nederlanders aan dat zij discriminatie zien als oorzaak van hun problemen bij het vinden van werk en van een stageplek. Zoals ook uit een recent rapport

van Amnesty International blijkt, heeft dezelfde groep ook het gevoel dat ze extra in de gaten worden gehouden door de politie en sneller een bekeuring krijgen dan andere Nederlanders: [etnisch profileren](#).

De discriminatie-ervaringen van Marokkaanse en Turkse Nederlanders komen grotendeels overeen met die van moslims, omdat deze groepen deels overlappen. Maar liefst twee op de drie moslims geeft aan zichzelf het afgelopen jaar gediscrimineerd te hebben gevoeld. Deze hoge cijfers weerspiegelen het huidige negatieve klimaat rondom de islam, aldus het SCP.

Onderwijs

Eén op de tien scholieren geeft aan dat zij afgelopen jaar discriminatie hebben ervaren binnen het onderwijs. Dit heeft effect op de motivatie van scholieren: een derde van de jongeren die discriminatie ervoer heeft zich om deze reden wel eens ziek gemeld. Terwijl meer dan de helft meer zijn/haar best gaat doen hierdoor, gaat een kwart van de groep juist minder zijn/haar best doen op school.

Als we kijken naar het totale aantal scholieren en studenten, blijkt dat ongeveer één op de twintig zich minder veilig voelt of minder vertrouwen in zichzelf heeft als gevolg van discriminatie. Het SCP benadrukt de ernst van dit probleem: het gaat dus gemiddeld om een leerling per klas.

Effecten van ervaren discriminatie

Discriminatie is geen neutrale gebeurtenis: het levert stress op. 72% van de mensen die discriminatie heeft ervaren voelde zich kwaad, 55% voelde zich machteloos. Ook gaven veel respondenten aan dat zij onzekerheid, onveiligheid en verdriet voelden. Aan de andere kant geeft 42% aan een sterker mens te zijn geworden door de discriminatie-ervaring.

Er wordt op verschillende manieren omgegaan met de discriminatie-ervaring. Meer dan de helft van de respondenten geeft aan (soms) te doen alsof er niets is gebeurd of zich neer te leggen bij de situatie. 44% probeert discriminatie te ontlopen door zo min mogelijk op te vallen. 40% van de respondenten heeft ook wel eens de dader aangesproken op het discriminerende gedrag.

Melden van discriminatie

Het rapport van de SCP geeft een beeld van de discriminatie-ervaringen in Nederland. Het is moeilijk om een goed beeld hiervan te krijgen, omdat veel mensen hun ervaring niet melden. Het SCP heeft respondenten ook gevraagd of ze hun ervaring hebben gemeld en waarom wel of niet. Uit dit rapport blijkt dat één op de acht discriminatie-ervaringen wordt gemeld. Het gaat dan niet perse om een melding bij een antidiscriminatiebureau, maar

bijvoorbeeld om een melding bij familie of vrienden. Belangrijke motivaties om wél te melden zijn: het willen oplossen van de zaak, het verhaal kwijt willen en willen dat de dader wordt aangepakt. De belangrijkste redenen om níet te melden zijn: melden heeft toch geen zin, ik vond het niet belangrijk genoeg en ik wist niet zeker of het discriminatie was.

Conclusies

Het SCP rapport 'Ervaren discriminatie in Nederland' toont aan dat discriminatie een probleem is waar veel Nederlanders mee te maken hebben. Het is belangrijk om een zo goed mogelijk beeld te krijgen van dit probleem. Om die reden is het SCP rapport van belang en maken antidiscriminatiebureaus waaronder Art.1 MN ook [rapportages](#) over het aantal meldingen van discriminatie-ervaringen.

Als iemand discriminatie ervaart, kan dit grote gevolgen hebben voor hem of haar. Art.1 MN helpt mensen om op positieve wijze met deze negatieve ervaringen om te gaan. Wij zullen ons ook het komende jaar op allerlei manieren inzetten om discriminatie te voorkomen en om mensen te empoweren in hun recht op gelijke behandeling.